

Közösségi házak és közösségi terek működése járványhelyzetben

Szakmai ajánlás

A BM Gyermekesély Főosztályának megbízásából, az EMMI Szociális és Társadalmi Felzárkózási Fejlesztések Főosztályának (IH) jóváhagyásával készült el.

Magyar I Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület
Integrált Integrált gyermekprogramok szakmai támogatása
EFOP-1.4 EFOP-1.4.1-15-2016-00001
1125 Buc 1125 Budapest, Szarvas Gábor út 58-60.

[gyerekes](mailto:gyerekes@malta.hu) gyerekesely@malta.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A közösségi házak, közösségi terek kizárólag a járvány elleni védekezést irányító hatóságok, szervezetek mindenkori utasításainak, az aktuális jogszabályoknak, iránymutatásoknak megfelelően, az előírt korlátozások betartása mellett tarthatnak nyitva, biztosíthatnak szolgáltatásokat. A fenntartók, működtetők felelőssége a naprakész tájékozódás és az előírások átültetése a gyakorlatba, mellyel biztosítható a látogatók, a munkatársak védelme veszélyhelyzet idején. Mivel a közösségi házak, közösségi terek elsősorban a hátrányos helyzetű gyerekeket, családokat célozzák tevékenységeikkel, ezért kiemelten fontos, hogy a járványhelyzetben hiánypótló védőhálót biztosítsanak, könnyen elérhető segélypontként tevékenykedjenek.

Első körben a fenntartók a – célcsoportot, és a közösségi tér működését leginkább ismerő - szakmai stábbal együtt mérjék fel a helyi lehetőségeket és szükségleteket, és ez alapján határozzák meg a járványidőszakban biztosított szolgáltatások körét, a feladatellátás módszereit, a programok elérésének feltételeit. Felhívjuk figyelmüket, hogy a járványidőszak esetén bekövetkező szakmai tevékenységet érintő változásokról az Irányító Hatóság és a szakmai kísérést biztosító Magyar Máltai Szeretetszolgálat területi munkatársának tájékoztatása szükséges, a projekt hatályos költségvetésétől eltérő kiadások kizárólag engedélyeztetést követően tervezhetőek.

A tervezés során áttekintendő szempontok:

- a közösségi tér helyszíne - befogadóképessége, szellőztethetősége, a helyiségek szeparálhatósága, higiénés feltételek biztosításának feltételei, szabadtéri programok lehetősége,
- a stáb helyzete – dolgozók létszáma, készségei, élethelyzete, ami befolyásolhatja a személyes munkavégzést (pl. kor, betegség, kisgyerek otthon, karantén), munkaviszonyának kérdései, bevonható további munkatársak, önkéntesek,
- a célcsoport helyzete – látogatók létszáma, életkori megoszlása, szükségletei (pl. éhség, meleg otthon, gép és internet a tanuláshoz, biztonság, társaság, segítség a tanulásban),
- településen élő további célcsoportok helyzete – idősek, fogyatékossgal élők, munkanélküliek, karanténban levők igényei,
- településen elérhető egyéb szolgáltatók, szolgáltatások – lakosok helyzetének közös áttekintése, rájuk a járványhelyzetben irányuló szolgáltatások vizsgálata, együttműködések kialakítása, közös feladatellátási lehetőségek számbavétele,
- nyitva tartás és szolgáltatások tervezése - igények és erőforrások, lehetőségek összevetése, a pályázati vállalások és áttekintésük (halasztás, online megvalósítás), online és személyes szolgáltatások meghatározása, valamint az igénybevétel módjának definiálása, járványhelyzet alatt működő szolgáltatási paletta kialakítása és kommunikációja,
- egyéb technikai és járványvédelmi feltételek – szolgáltatásokhoz kapcsolódó változások egyeztetése a pályázatkezelő szervezettel, szolgáltatásokhoz kapcsolódó plusz eszközbeszerzés (pl. papír, tintapatron), takarító és védőeszközök beszerzése, védekezési protokoll meghatározása és kommunikációja.

A közösségi terek ajánlott tevékenységei járványhelyzetben:

Kapcsolattartás a közösség tagjaival

- folyamatos telefonos, online, szükség esetén/amennyiben megoldható személyes elérhetőség, és utcai/telepi szociális munka,

- veszélyhelyzettel kapcsolatos kommunikáció,
- elérhetőség krízishelyzetben, alapvető szükségletek kielégítésében való közreműködés,
- elérhető mentális támogatás, lelki segítségnyújtás,

Kapcsolattartás a szakmai partnerekkel

- a projekt szakmai támogatását biztosító Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársaival,
- a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival (gyermekjóléti, családsegítő szolgálat, védőnő, gyerekház, óvoda, iskola, tanoda, házi orvos stb.), rendszeres telefonos- és csoportos online egyeztetések kezdeményezése, melyek témái többek között:
  - o partnerek és a közösségi tér működésének megismerése,
  - o ellátatlanság, csellengés, veszélyeztetés, bántalmazás jelzése,
  - o helyi szükségletek feltárása, együttműködések kialakítása.
- a helyi intézmények és szolgáltatások működtetőivel (önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, stb.)
- helyben és a járásban megvalósuló egyéb uniós finanszírozású – elsősorban felzárkózási célú projektek megvalósítóival (járási gyermekesély programok, szegregált élethelyzetek felszámolása – telepprogram, stb.)
- továbbá az Irányító Hatósággal, az online monitoring rendszert működtető Társadalomtudományi Kutatóközponttal, valamint a Belügyminisztérium Társadalmi Felzárkózásért Felelős Helyettes Államtitkárságának kijelölt referensével

Alapvető szükségletek kielégítésének segítése, komfortszolgáltatások biztosítása

- gyerekefelügyelet (pl. dolgozó szülők esetén és egyéb indokolt esetben),
- mosási, fürdési lehetőség biztosítása (a higiénés feltételek szigorú betartásával és folyamatos fertőtlenítés mellett, előre egyeztetett beosztás szerint)
- étkezés támogatása (pl. kísértkezés biztosítása, vagy az ingyenes gyermekétkeztetés biztosításában, idősellátásban szerepvállalás),
- szociális ügyintézés (pl. hiányzó okiratok, támogatások elérésének segítése, rendszeres gyermekvédelmi kezdeményre való jogosultság ügyintézése, álláskereséssel vagy munkanélküliséggel kapcsolatos szakmai támogatás, stb.),
- adományok beszerzése, szétosztása családoknak, átadása szociális partnereknek (pl. élelmiszer, ruha, tüzelő, tisztítószer, maszkok).

Tanulást segítő tevékenységek

- kapcsolatfelvétel és együttműködés kialakítása a célcsoportot érintő oktatási-nevelési intézményekkel (általános iskola, középiskola, kollégium, stb.), szolgáltatásokkal (pl. tanoda)
- a digitális oktatás támogatása a köznevelési intézményekkel és szakképző helyekkel folyamatosan egyeztetve (pl. tanulók elérhetőségének elősegítése, tanulók előmenetele, tananyagok egyeztetése, elvárások tisztázása)
- támogatás a tananyag megértésében, elsajátításában,
  - o táv-tanulásegítés az online térben vagy telefonon,
  - o kiscsoportos tanulás a közösségi térben (szakember és/vagy technikai eszköz biztosításával),
- technikai támogatás az iskola és a gyerek között,
  - o papír alapú a tananyag eljuttatásában a gyerekekhez (pl. nyomtatás, másolás, átadás),

- feladatlapok iskolába visszajuttatásához segítség (pl. szkennelés, emailezés, feltöltés).

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Közösségi és fejlesztő programok

- tervezett programok átültetése az online térbe és új programelemek indítása (pl. recept videók a főzőklubban, fejlesztő foglalkozások skype-on, munkatársak mese videói, online versenyek, kihívások, emléknapok, ünnepek, stb.),
- a találkozásokat minimalizáló offline programok (pl. rajzverseny beküldendő rajzokkal, közösségi kert gondozás eltérő időpontokban, időben-térben szeparált több állomásos akadályverseny).

Egyéb tevékenységek

- közösségi tér internetes felületének létrehozása,
- lakosság tájékoztatása a közösségi tér új működési rendjéről (pl. a települési önkormányzat honlapján, a közösségi tér internetes felületén, szórólapon, hirdetőtáblákon, helyi szakemberek, intézmények közvetítésével, az utcai szociális munka során),
- járványvédelmi tevékenységek (pl. járványügyi szabályok követése, beépítése a működésbe, világos kommunikáció az aktuális szabályokról és az előírások betartatása, fertőtlenítés, takarítás, védőeszközök – maszk, gumikesztyű – biztosítása, maszk varrása),
- adminisztrációs tevékenység (pl. monitoring, szakmai előkészítő anyagok, szórólapok készítése, forgalmi napló vezetése, leltározás)
- a projektben vállalt kötelezettségekkel összefüggő adminisztrációs feladatok ellátása (projektben rögzített adatok frissítése, elszámolással kapcsolatos ellenőrzések, szakmai terv és tevékenység harmonizálása stb.)
- munkatársakat érintő továbbképzések, digitális kompetencia fejlesztését célzó tanfolyamok, egyéb szervezeti fejlesztés.

A fertőzésveszély csökkentése érdekében alapvetően azt javasoljuk, hogy a közösségi terek rövidebb **nyitvatartás** mellett működjenek, ezáltal is csökkentve a lehetséges fizikai kontaktusok számát. Egy napon belül célszerű több nyitvatartási sávot kialakítani a helyi igényeknek és a családok napirendjének figyelembevételével, s ezek során elkülönítve megvalósítani a különböző korosztályokat célzó szolgáltatásokat, eltérő programtípusokat. Ahol erre van lehetőség, ott kültéren, pl. a közösségi tér udvarán fogadják a különböző korcsoportokba tartozó látogatókat.

Az **információnyújtás, ügyintézés, közvetlen segítségnyújtás** jelentősége a tapasztalatok szerint krízishelyzetben megnő, ezért lehetővé kell tenni, hogy a lakosok – a lehető legszélesebb idősávban – telefonon és online is el tudják érni a közösségi térben dolgozókat. Emellett a személyes ügyfélfogadás lehetőségét is célszerű fenntartani a szükséges óvintézkedések mellett, mivel a célcsoport tagjai közül sokan nem mozognak otthonosan a telefonos vagy online ügyintézés, segítségkérés területén vagy nem áll rendelkezésükre ehhez szükséges eszköz. Fontosnak tartjuk, hogy a személyes szolgáltatásokra bejelentkezés történhessen személyesen, vagy papíron, ne kizárólag online módon.

A közösségi tereknek a járvány időszakában az **utcai szociális munka** eszközkészletét is alkalmazniuk kell. Nem várhatnak arra, hogy minden esetben a segítségre szorulóknak keressék fel őket. A távolságtartás, a ritkább találkozások időszakában nehezebb felismerni, észrevenni a krízishelyzeteket, ezért javasoljuk, hogy a munkatársak az utcákat járva rendszeresen ellenőrizzék a családokat, érdeklődjenek a betegek állapotáról, az idősek helyzetéről, győződjenek meg arról, hogy nincs-e ellátatlan gyerek, vagy család a településen.

A **mosási, fürdési lehetőség** biztosítása kiemelten fontos, mivel önmagában az is növeli a járványveszélyt, ha a családok nem tudnak élni ezzel. Ahol eddig akadályokba ütközött ezek igénybevétele, gondoskodni kell arról, hogy a közeljövőben

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

elérhetőek legyenek az alapvető komfortszolgáltatások.

A járványhelyzetben bizonyos **szolgáltatások** szüneteltetése vagy átszervezése szükséges, míg más tevékenységekre a megszokottnál nagyobb figyelmet kell fordítani. Értelemszerűen nem tartható kirándulás, tábor, közösségi - és sportprogram, vagy bármilyen olyan rendezvény, ahol több ember gyűlik össze egyszerre. A különböző foglalkozások esetében javasoljuk létszámkorlát bevezetését, azaz maximum annyi fő részvételével tartásuk meg azokat, amennyinél biztosítható az előírt védőtávolság megtartása.

A járvány korábbi időszakában nagy igény mutatkozott a **digitális oktatással kapcsolatos segítségnyújtásra**, így erre ismét fel kell készülniük a közösségi tereknek. A gyerekek digitális oktatásban való részvételének nyomán követésével, online vagy kiscsoportban történő személyes tanulássegíttéssel, az iskolai feladatlapok kinyomtatásával tudják segíteni a tanulókat.

Az **adminisztrációs feladatok** átszervezése is indokolt, azokat lehetőség szerint home office-ban végezzék a munkatársak.

A területileg illetékes gyermekvédelmi **jelzőrendszer tagjaival** és a helyben működő karitatív és civil szervezetekkel **folyamatos kapcsolattartás** valósuljon meg. A közösségi tér dolgozói már a járvány második hullámát megelőzően vegyék fel a kapcsolatot a szakmai partnerekkel, tekintsék át a tavaszi járványidőszak tapasztalatait, mérjék fel a technikai feltételeket és a digitális tudásszintet, rögzítsék a tervezett közös munkaformákat. A szükséges korrekciók előkészítik, tervezhetővé teszik a következő járványidőszakban az online együttműködésének rendszerét.

Javasoljuk, hogy a **nyitvatartásba** mindenképpen számítsanak bele az offline szolgáltatások, programok mellett az online elérhetőség intervalluma, valamint a mindennapos teljes fertőtlenítő nagytakarítás, a felületek és a játékeszközök fertőtlenítése.

A csökkentett nyitvatartás, bizonyos programok, szolgáltatások szüneteltetése miatt, és azért, mert egyes családok a járványtól tartva távol maradnak majd a közösségi terektől, szükségessé válhat a teljesítendő **indikátorokra** vonatkozó elvárások módosítása. Az indikátor számítás szempontjából lényeges, hogy az igazolt digitális (internetes vagy telefonos) kapcsolattartás, segítségnyújtás is rögzíthető, és az indikátorok szempontjából figyelembe vehető legyen. Ennek egységes rendszerét szükséges kidolgozni, mely az Irányító Hatósággal engedélyeztetve a projekt keretében is elszámolhatóvá válik.

Titoktartási kötelezettség

A közösségi házak, terek vezetői és munkatársai

- a fertőzés gyanús vagy fertőzött érintettek esetében felhívják a kliensek figyelmét a jogszabályokban rögzített egészségügyi és járványügyi előírások betartására.
- Valamint a tudomásukra jutott fertőzött vagy fertőzés gyanús személyek nevét és adatait a jogszabályoknak és etikai normáknak megfelelően bizalmasan, a titoktartási kötelezettségüknek megfelelően kezelik, azzal vissza nem élnek, a célcsoport tagok számára át nem adják.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE